Zbornik sudske prakse

RJEŠENJE SUDA (deseto vijeće)

18. veljače 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Članak 53. stavak 2. i članak 99. Poslovnika Suda – Cestovni promet – Razdoblja odmora vozača – Propis države članice koji radniku na službenom putu ne daje pravo na paušalnu naknadu za smještaj ako mu poslodavac osigurava smještaj o svojem trošku – Moguće uzimanje u obzir smještaja vozača kamiona u vozilu“

U predmetu C-325/15,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu (Županijski sud Wrocław-Śródmieście u Wrocławu, Poljska), odlukom od 6. svibnja 2015., koju je Sud zaprimio 1. srpnja 2015., u postupku

Z. Ś.,

Z. M.,

M. P.

protiv

X-a,

SUD (deseto vijeće),

u sastavu: F. Biltgen, predsjednik vijeća, E. Levits i M. Berger (izvjestiteljica), suci,

nezavisni odvjetnik: N. Wahl,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir odluku, donesenu nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da će, u skladu s člankom 53. stavkom 2. i člankom 99. Poslovnika Suda, o predmetu odlučiti obrazloženim rješenjem,

donosi sljedeće

* Jezik postupka: poljski

Rješenje

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 8. stavka 8. Uredbe (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet i o izmjeni uredbi Vijeća (EEZ) br. 3821/85 i (EZ) br. 2135/98 te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85 (SL L 102, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 6., str. 167.).

2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Z. Š.-a, Z. M.-a i M. P.-a, vozača motornih vozila koji obavljaju djelatnost međunarodnog prijevoza, i X-a, njihova nekadašnjeg poslodavca, u vezi s njegovim odbijanjem da im plati određene naknade za noći koje su proveli unutar svojih vozila.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Članak 4. Uredbe br. 561/2006 propisuje:

„Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

(c) ‚vozač' znači svaka osoba koja upravlja vozilom čak i kratko vrijeme, ili osoba koja vozilom putuje u okviru svojih dužnosti kako bi prema potrebi bila na raspolaganju za upravljanje vozilom;

[...]

(f) ‚odmor' znači bilo koje neprekinuto razdoblje tijekom kojega vozač slobodno raspolaže svojim vremenom;

(g) ‚dnevno razdoblje odmora' znači razdoblje tijekom kojega vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom i obuhvaća ‚redovno dnevno razdoblje odmora' i ‚skraćeno dnevno razdoblje odmora':

— ‚redovno dnevno razdoblje odmora' znači svako razdoblje odmora od najmanje 11 sati. Postoji mogućnost korištenja ovog redovnog dnevnog razdoblja odmora u dva dijela, od kojih prvi mora biti neprekinuto razdoblje od najmanje 3 sata i drugi neprekinuto razdoblje od najmanje 9 sati,

— skraćeno dnevno razdoblje odmora' znači svako razdoblje odmora od najmanje 9 sati ali manje od 11 sati;

(h) ‚tjedno razdoblje odmora' znači tjedno razdoblje tijekom kojega vozač može slobodno raspolagati svojim vremenom i obuhvaća ‚redovno tjedno razdoblje odmora' i ‚skraćeno tjedno razdoblje odmora':

— ‚redovno tjedno razdoblje odmora' znači bilo koje razdoblje odmora od najmanje 45 sati,

— ‚skraćeno tjedno razdoblje odmora' znači svako razdoblje odmora koje traje manje od 45 sati, koje u skladu s uvjetima iz članka 8. stavka 6. može biti skraćeno na najmanje 24 uzastopna sata;

(i) ‚tjedan' znači vremensko razdoblje između 00.00 sati u ponedjeljak i 24.00 sata u nedjelju;

[...]“

4 Članak 8. stavak 8. Uredbe br. 561/2006 određuje:

„Kada vozač odluči to učiniti, dnevna razdoblja odmora i skraćena tjedna razdoblja odmora izvan sjedišta mogu se provesti u vozilu, ako ono ima pogodno mjesto za odmor svakog vozača [i] ako je vozilo u mirovanju.“

Poljsko pravo

5 Članak 9. stavak 1. Uredbe ministra rada i socijalne politike o iznosu i uvjetima za utvrđivanje prava radnika zaposlenih u jedinicama državne uprave ili lokalne samouprave za službena putovanja u inozemstvo (rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, Dz. U. 2002., br. 236, poz. 1991) od 19. prosinca 2002. (u daljnjem tekstu: Uredba od 19. prosinca 2002.), kao i članak 16. stavak 1. Uredbe ministra rada i socijalne politike o pravima radnika zaposlenih u jedinicama državne uprave ili lokalne samouprave za službena putovanja (rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, Dz. U. 2013., poz. 167) od 29. siječnja 2013. (u daljnjem tekstu: Uredba od 29. siječnja 2013.) propisuju da radnik na službenom putu u inozemstvo može zahtijevati naknadu nastalih troškova smještaja u iznosu koji je naznačen na računu, do maksimalnog iznosa predviđenog u prilozima uredbama koje su bile na snazi u dotičnom razdoblju.

6 U skladu sa stavkom 2. tih članaka, ako radnik ne podnese račun, on može zahtijevati paušalnu naknadu u visini od 25% najvišeg iznosa navedenog u stavku 1. tih odredbi.

7 Prema stavku 4. istih članaka, stavci 1. i 2. ne primjenjuju se ako poslodavac osigurava smještaj o svojem trošku.

8 Zakon o radnom vremenu vozača (ustawie o czasie pracy kierowców, Dz. U. 2012., poz. 1155) od 16. travnja 2004. (u daljnjem tekstu: Zakon o radnom vremenu vozača) propisuje da se na vozače u radnom odnosu uz zakonske odredbe o radnom vremenu primjenjuju i pravila o obveznim stankama i odmoru iz Uredbe br. 561/2006 koja uređuju vrijeme vožnje vozila.

9 Članak 14. stavak 1. Zakona o radnom vremenu vozača propisuje da vozač ima pravo na najmanje jedanaest sati neprekidnog odmora dnevno. Dnevni odmor, osim za vozače iz poglavlja 4.a navedenog zakona, odnosno za vozače koji uobičajeno voze na relacijama kraćima od 50 kilometara, može se provesti u samom vozilu ako je vozilo u mirovanju i ako ima mjesto za odmor.

Glavni postupak i prethodna pitanja

10 Iz odluke o upućivanju zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da su tužitelji u glavnom postupku u razdoblju od 2011. do 2013. bili u radnom odnosu kod X-a kao vozači kamiona težih od 12 tona, u sklopu obavljanja međunarodnog prijevoza. Tužitelji od X-a zahtijevaju plaćanje određenih paušalnih naknada za noći koje su proveli u inozemstvu, u kabini svojeg vozila koja je prilagođena za spavanje.

11 U skladu sa svojim ugovorima o radu, navedeni tužitelji imali su pravo na osnovnu plaću, paušalnu naknadu za rad noću i paušalnu naknadu za prekovremeni rad.

12 Tijekom cijelog trajanja tih ugovora poslodavac im je uskraćivao plaćanje paušalnih naknada za noći koje su proveli u vozilu jer im je osigurao besplatan smještaj u kabini svakog dotičnog vozila.

13 Iz odluke o upućivanju zahtjeva proizlazi da se predmet spora tiče isključivo prava tih vozača prema poslodavcu u pogledu naknade troškova smještaja u skladu s uvjetima koji su propisani nacionalnim pravom.

14 U tim je okolnostima Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu (Županijski sud, odjel za sporove iz radnog i socijalnog prava Wrocław-Śródmieście u Wrocławu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 8. stavak 8. Uredbe br. 561/2006 – prema kojem, kada vozač odluči to učiniti, dnevna razdoblja odmora i skraćena tjedna razdoblja odmora izvan sjedišta može provesti u vozilu, ako ono ima pogodno mjesto za odmor svakog vozača i ako je vozilo u mirovanju – tumačiti na način da se, u slučaju da poslodavac (prijevoznik) radniku (vozaču) besplatno stavi na raspolaganje mjesto za odmor u kabini vozila, protivi nacionalnom propisu iz članka 9. stavka 4. izmijenjene Uredbe od 19. prosinca 2002., koja se primjenjivala do 28. veljače 2013., i iz članka 16. stavka 4. Uredbe [...] od 29. siječnja 2013., koja se primjenjuje od 1. ožujka 2013., s učinkom da radnik stoga ima pravo na naknadu troškova smještaja prema uvjetima koji su utvrđeni člankom 9. stavcima 1. do 3. Uredbe od 19. prosinca 2012. i člankom 16. stavcima 1. do 3. Uredbe od 29. siječnja 2013. ili prema povoljnijim uvjetima i iznosima koji su utvrđeni ugovorom o radu, kolektivnim ugovorom ili drugim pravilima radnog prava?

2. Treba li članak 8. Uredbe br. 561/2006 tumačiti na način da, kada vozač odluči to učiniti, dnevna razdoblja odmora izvan sjedišta, kako su definirana člankom 4. točkama (f) do (i) te uredbe, može provesti u vozilu, ako ono ima pogodno mjesto za odmor svakog vozača i ako je vozilo u mirovanju?“

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

15 Na temelju članka 99. Poslovnika Suda, kad se odgovor na pitanje postavljeno u prethodnom postupku može jasno izvesti iz sudske prakse, Sud može u svakom trenutku, na prijedlog suca izvjestitelja te nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odlučiti obrazloženim rješenjem.

16 U ovom predmetu tu odredbu valja primijeniti u pogledu prvog pitanja.

17 Tim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 8. stavak 8. Uredbe br. 561/2006 tumačiti na način da se protivi nacionalnom propisu koji predviđa uvjete pod kojima vozač vozila može zahtijevati naknadu troškova smještaja koji nastaju obavljanjem njegove profesionalne djelatnosti.

18 U tom pogledu, dovoljno je podsjetiti da se prema članku 8. stavku 8. Uredbe br. 561/2006, kada vozač odluči to učiniti, dnevna razdoblja odmora i skraćena tjedna razdoblja odmora izvan sjedišta mogu provesti u vozilu, ako ono ima pogodno mjesto za odmor svakog vozača i ako je vozilo u mirovanju.

19 Iz teksta te odredbe proizlazi, dakle, da se ona tiče samo organizacije određenih razdoblja odmora na koja vozač ima pravo u obavljanju svoje profesionalne djelatnosti, a ne i naknade za ta razdoblja odmora.

20 U tom pogledu, valja naglasiti da Uredba br. 561/2006, koja usklađuje, među ostalim, pravila o vremenu vožnje, stankama i razdobljima odmora vozača koji obavljaju cestovni prijevoz robe i putnika, ostavljajući pritom mogućnost da nacionalni zakonodavac donese odredbe koje su povoljnije za navedene vozače, uopće ne sadržava odredbe o naknadama koje se mogu odobriti takvim vozačima u obavljanju njihove profesionalne djelatnosti.

21 U tom smislu, na prvo pitanje valja odgovoriti tako da Uredbu br. 561/2006, a osobito članak 8. stavak 8., treba tumačiti na način da se ne protivi nacionalnom propisu koji predviđa uvjete pod kojima vozač vozila može zahtijevati naknadu troškova smještaja koji nastaju obavljanjem njegove profesionalne djelatnosti.

Drugo pitanje

22 Sukladno članku 53. stavku 2. Poslovnika, kad je Sud očito nenadležan za odlučivanje u nekom predmetu ili kad su zahtjev ili pravno sredstvo očito nedopušteni, Sud može, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, u svakom trenutku odlučiti obrazloženim rješenjem, bez poduzimanja daljnjih koraka u postupku.

23 U ovom predmetu tu odredbu također valja primijeniti u pogledu odgovora na drugo pitanje.

24 Tim pitanjem sud koji je uputio zahtjev pita treba li članak 8. Uredbe br. 561/2006 tumačiti na način da, kada vozač odluči to učiniti, dnevna razdoblja odmora izvan sjedišta, kako su definirana člankom 4. točkama (f) do (i) te uredbe, može provesti u vozilu, ako ono ima pogodno mjesto za odmor svakog vozača i ako je vozilo u mirovanju.

25 U tom pogledu, valja podsjetiti da u okviru suradnje uspostavljene člankom 267. UFEU-a potreba za tumačenjem prava Unije koje bi bilo korisno nacionalnom sucu zahtijeva da on odredi činjenični i zakonodavni okvir unutar kojeg se nalaze pitanja koja postavlja ili da barem objasni činjenične tvrdnje na kojima se temelje ta pitanja (vidjeti osobito rješenje Striani i dr., C-299/15, EU:C:2015:519, t. 22. kao i navedenu sudsku praksu).

26 Naime, Sud je isključivo ovlašten izjasniti se o tumačenju nekog akta Unije polazeći od činjenica koje mu navede nacionalni sud (vidjeti osobito rješenje Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, t. 18. i navedenu sudsku praksu).

27 Sud također inzistira na važnosti toga da nacionalni sudac navede točne razloge koji su ga naveli na to da postavi pitanje o tumačenju prava Unije i da ocijeni nužnim upućivanje prethodnih pitanja Sudu (vidjeti rješenje Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, t. 19. i navedenu sudsku praksu).

28 Naime, budući da se postupak pred Sudom temelji na odluci kojom se upućuje prethodno pitanje, nužno je da nacionalni sudac u samoj toj odluci odredi činjenični i zakonodavni okvir spora u glavnom postupku i da pruži osnovna objašnjenja zašto je odabrao odredbe prava Unije čije tumačenje traži kao i o vezi koju uspostavlja između tih odredbi i nacionalnog zakonodavstva koje je primjenjivo u sporu koji je pred njim pokrenut (vidjeti rješenje Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, t. 20. i navedenu sudsku praksu).

29 Te pretpostavke u vezi sa sadržajem zahtjeva za prethodnu odluku, koje Sudu trebaju omogućiti da, osim dopuštenosti zahtjeva za prethodnu odluku, provjeri i je li nadležan za upućeno prethodno pitanje, izričito su navedene u članku 94. Poslovnika te ih sud koji je uputio zahtjev u okviru suradnje uspostavljene člankom 267. UFEU-a mora biti svjestan i mora ih se strogo pridržavati (vidjeti presudu Siragusa, C-206/13, EU:C:2014:126, t. 19. i rješenje Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, t. 21.).

30 U tom pogledu također valja istaknuti da podaci sadržani u odluci kojom se upućuje prethodno pitanje služe ne samo tomu da omoguće Sudu da pruži korisne odgovore već i tomu da se vladama država članica i drugim zainteresiranim osobama omogući da podnesu očitovanja u skladu s člankom 23. Statuta Suda Europske unije. Sud je dužan, vodeći računa o činjenici da se na temelju te odredbe zainteresirane osobe obavještava samo o odlukama kojima se upućuje prethodno pitanje, paziti da zaštiti tu mogućnost (vidjeti osobito rješenje Talasca, C-19/14, EU:C:2014:2049, t. 23.).

31 U ovom slučaju odluka o upućivanju zahtjeva ne ispunjava te pretpostavke.

32 Premda spominjanje izraza „kada vozač odluči to učiniti“ u tekstu drugog pitanja daje naznaku o tome da se ono odnosi na stavak 8. istog članka, u kojem se navodi takva „odluka“, valja utvrditi da sud koji je uputio zahtjev traži tumačenje članka 8. Uredbe br. 561/2006 a da pobliže ne navodi stavak na koji se odnosi njegovo pitanje.

33 Konačno, sud koji je uputio zahtjev ne objašnjava u kojem je smislu tumačenje odredbe o dnevnim razdobljima odmora i skraćenim tjednim razdobljima odmora izvan sjedišta koja vozač može provesti u vozilu, a koje se traži tim pitanjem, nužno za donošenje odluke u postupku koji se pred njim vodi.

34 Taj sud tvrdi da iz članka 8. stavka 8. Uredbe br. 561/2006 jasno ne proizlazi da se ta odredba odnosi na sve vrste razdoblja odmora, kako su definirane u članku 4. iste uredbe, s obzirom na to da se u njoj izričito ne navode redovna tjedna razdoblja odmora. Budući da uopće nije naveo zašto je odgovor na drugo pitanje potreban ili koristan radi donošenja odluke u postupku koji se pred njim vodi, navedeni sud ne daje nikakvo objašnjenje u pogledu razloga zbog kojih bi odgovor Suda na drugo pitanje, u ovom slučaju u vezi s člankom 8. Uredbe br. 561/2006, mogao u tom postupovnom kontekstu biti potreban za rješavanje tog predmeta.

35 Stoga zahtjev za prethodnu odluku ne ispunjava pretpostavke navedene u točkama 25. do 30. ovog rješenja, odnosno nema dovoljnu razinu jasnoće i preciznosti na temelju koje Sud može donijeti odluku, nakon što se uvjerio da je odgovor na upućeno pitanje potreban za donošenje odluke u postupku koji se vodi pred sudom koji je uputio zahtjev i da vlade država članica i druge zainteresirane osobe mogu djelotvorno ostvariti mogućnost da podnesu svoja očitovanja u skladu s člankom 23. Statuta Suda Europske unije.

36 Budući da pitanje nije dovoljno obrazloženo, Sud nije u mogućnosti pružiti koristan odgovor.

37 U tim okolnostima, valja utvrditi da je drugo pitanje očito nedopušteno.

Troškovi

38 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenoga, Sud (deseto vijeće) odlučuje:

1. **Uredba (EZ) br. 561/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2006. o usklađivanju određenog socijalnog zakonodavstva koje se odnosi na cestovni promet i o izmjeni uredbi Vijeća (EEZ) br. 3821/85 i (EZ) br. 2135/98 te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3820/85, a osobito njezin članak 8., valja tumačiti na način da se ne protivi nacionalnom propisu koji predviđa uvjete pod kojima vozač vozila može zahtijevati naknadu troškova smještaja koji nastaju obavljanjem njegove profesionalne djelatnosti.**

2. **Drugo pitanje koje je uputio Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu (Županijski sud Wrocław-Śródmieście u Wrocławu, Poljska) očito je nedopušteno.**

Potpisi